

Raportti

Aikaisen/myöhäisen ajoajan kokeilu

Taustaa

Jäte kukko Oy teki ajoaikakokeilun aikavälillä 19.12.2020 – 9.1.2021. Ajoaikakokeilun aikana jätteitä kerättiin koko Jäte kukkon alueella klo 5-23 välisenä aikana. Normaalisti ajoaika on klo 6-22.

Ajoaikakokeilussa selvitettiin laajennetun kuormausajan vaikutusta jätteen kuljetuksen toimintavarmuuteen poikkeustilanteissa. Tällaisia tilanteita voi aiheutua esimerkiksi säästä tai kuljetuskalustosta johtuvista poikkeavista olosuhteista. Kokeilussa selvitettiin myös, kuinka asukkaat kokevat aikaiset ja myöhäiset jätteenkuormausajat.

Kokeilusta tiedottaminen

Ajoaikakokeilusta tiedotettiin uutiskirjeellä isännöitsijöille, mediatiedotteella sekä uutisena Jäte kukkon nettisivuilla. Neljä sanomalehteä (Savon Sanomat, Pieksämäen lehti, Uutisjousi ja Ylä-Karjala) tekivät aiheesta myös uutisen. Lisäksi YLE teki kokeilusta artikkelin ja jutun Itä-Suomen alue uutisiin.

Kokeilun aikana lähetettiin yhteensä 244 tekstiviestiä omakotiasukkaille, joilla tyhjennys tehtiin klo 5:00-5:59 tai 22:01-23:00 välisenä aikana. Tekstiviestissä oli linkki palautelomakkeeseen. Tekstiviestejä lähetettiin postinumeroalueittain seuraavasti:

Postinumero	Summa / Määrä
70200 KUOPIO	6
70620 KUOPIO	18
70700 KUOPIO	13
70780 KUOPIO	1
70820 KUOPIO	13
70840 KUOPIO	13
71150 VARTIALA	3
71160 RIISTAVESI	3
71760 AHKIONLAHTI	4
71775 MAANINKA	1
71775 TUOVILANLAHTI	10
71800 SIILINJÄRVI	21
71870 HARJAMÄKI	6
71870 SIILINJÄRVI	1
72310 NIINIVESI	8
73460 MUURUVESI	2
73500 JUANKOSKI	13
73500 JUANKOSKI	1
75500 NURMES	3
75530 NURMES	15
76850 NAARAJÄRVI	1
76850 NAARAJÄRVI	14
76850 PIEKSÄMÄKI	1
76850 NAARAJÄRVI	1
77600 SUONENJOKI	46
77700 RAUTALAMPI	26
Kaikki yhteensä	244

Ajoaikakokeilun tyhjennysmäärät

Aikavälin 19.12.2020 – 9.1.2021 tyhjennysmäärät koko Jäte kukkon alueella:

Kellonaika	Tyhjennetyt jäteastiat, kpl	% osuus tyhjennyksistä
Klo 5:00 – 5:59	5 124	5 %
Klo 22:01 – 23:00	1 808	2 %
Klo 6:00 – 22:00	94 378	93 %
Yhteensä	101 310	

Kello 5:00-5:59 ja 22:01-23:00 tyhjennetyt jäteastiat alueittain:

Alue	Tyhjennetyt jäteastiat, kpl
Kuopion keskusta ja kaupunginosat	3 618
Siilinjärvi, Toivala ja Vuorela	750
Suonenjoki	373
Kaavi	197
Rautalampi	179
Muut alueet	1 815
Yhteensä	6 932

Ajoaikakokeilun palautteet

Asukkailla oli mahdollisuus antaa Jäte kukkolle palautetta ajoaikakokeilusta. Jäte kukkon nettisivuilla oli ajoaikakokeiluun kohdistettu palautelomake. Asukkailla oli mahdollisuus antaa palautetta myös sähköpostilla tai soittamalla Jäte kukkon asiakaspalveluun.

244 omakotitaloasukkaalle lähetettiin tekstiviestillä tieto tyhjennyksen tapahduttua joko klo 5:00-5:59 tai 22:01-23:00. Asukkaille, joilla tyhjennys tehtiin klo 5:00-5:59 lähti 145 tekstiviestiä. Asukkaille, joilla tyhjennys tehtiin klo 22:01-23:00 lähti 99 tekstiviestiä. Tekstiviestissä oli linkki palautelomakkeeseen.

Palautteiden tulokset;

- Ajoaikakokeilusta tuli palautteita yhteensä 46 kpl;
 - o 10 kpl palautetta, joissa ilmoitettiin tyhjennyksen häiritsevän.
 - 9 kpl omakotitaloista
 - 1 kpl rivi- tai kerrostalosta
 - o 36 kpl palautetta, joissa ilmoitettiin, että tyhjennys ei häirinnyt

Palautelomakkeessa kysyttiin häiriön syytä seuraavasti;

- Jäteastian kannen pamautus
- Jäteastian vetämistä
- Jäteauton ääni
- Jäteastian tyhjennys jäteautoon
- Jäteastioiden kolahdukset toisiinsa tai muihin koviin pintoihin
- Jäteauton peruutusääni
- Portin kolahdus
- Jätetilan ovi
- Jätteen puristusääni
- Porttikongin voimistamat äänet
- Muu, mikä

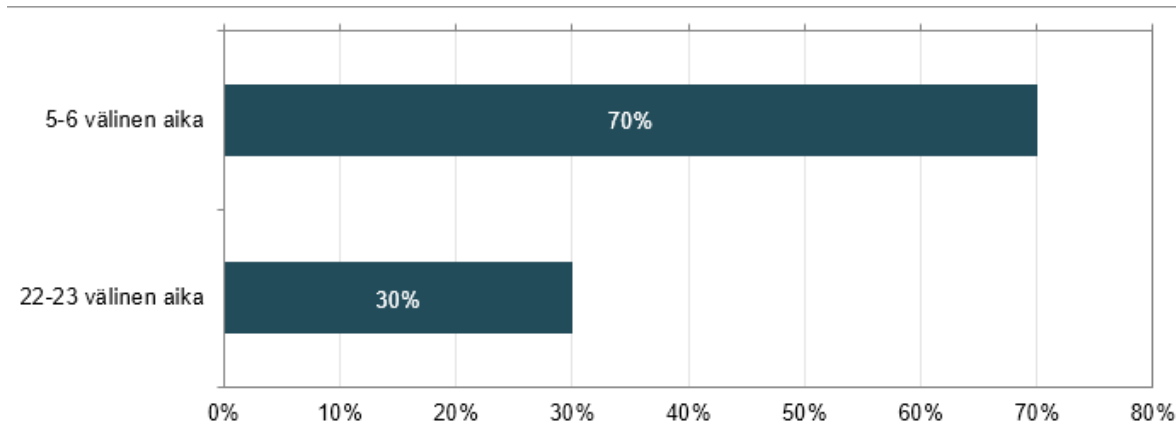
Palautelomaketta jouduttiin muokkaamaan kesken ajoaikakokeilun, koska huomattiin ettei siinä voinut valita useampaa syytä häiriölle.

Seitsemän ensimmäistä palautteen antajaa ei voinut valita kuin yhden syyn häiriölle. Näistä yksi ilmoitti häiriöksi jäteauton äänen ja loput kuusi ilmoittivat syyksi Muu, mikä.

Palautelomakkeen korjauksen jälkeen palautteen antaja pystyi valitsemaan useamman syyn häiriölle. Kolme palautteenantajaa ilmoitti häiriön syyksi;

- Jäteastian tyhjennys jäteautoon, 37,5 %
- Jäteauton ääni, 25 %
- Jäteauton peruutusääni, 25 %
- Jäteastioiden kolahdukset toisiinsa tai muihin koviin pintoihin, 12,5 %

Palautteet (10 kpl), joissa tyhjennys häiritsti, tyhjennykset tehtiin seuraavina ajankohtina;

Ajoaikakokeilussa tyhjennettiin yhteensä 6 932 jäteastiaa aikaväleillä 5:00-5:59 ja 22:01-23:00. Jäteukolle tuli kymmenen palautetta, joissa ilmoitettiin aikaisen tai myöhäisen tyhjennysajankohdan häiritsevän.

- Palauteprosentti; $(10/6\ 932) * 100 = 0,14 \%$

Yhteenveto

Jäteukon näkökulmasta jäteastiat oli kokeilun aikana tyhjennetty sovitusti ja suunnitellussa aikataulussa. Mikäli mahdollisuus kuormausaikojen pidentämiseen olisi käytettävissä, voisi siitä olla hyötyä poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten arkipyhäviikoilla, hankalissa keliolosuhteissa tai kalustorikkotilanteissa.

Aikaisten ja myöhäisten kuormausaikojen meluhaittoja on mahdollista vähentää siten, että kuormauksia tehdään noina aikoina ensisijaisesti (keräyslogistiikka huomioiden), muualla kuin asuinkiinteistöjen välittömässä läheisyydessä. Jätteen kuormauksessa aiheutuvan meluhaitan pienentäminen muutoin on haasteellista. Esimerkiksi jäteauton peruutushälyttimen poiskytkemisen ei katsota olevan perusteltua, koska tämä voi aiheuttaa turvallisuusriskin ohikulkijoille.

Asukkailta saatiin myös vapaamuotoisia kommentteja ajoaikakokeilusta. Osa palautteen antajista (13 kpl) oli sitä mieltä, ettei jäteastioita tulisi noihin aikoihin tyhjentää, jotta kiinteistöille voidaan turvata kotirauha. Kymmenen palautteen antajaa oli myös kokenut jäteauton käynnin häiritsevä. Lisäksi 236 palautteen antajaa antoi joko neutraalin tai positiivisen palautteen ajoaikojen muutoksista. Tyhjennyksestä aiheutuvista äänistä tuli palautetta kumpaankin suuntaan, ja äänen kokeminen häiritsevä vaihteli. Osa asiakkaista ei ollut edes huomannut muutosta.

Kuljetusurakoitsijoiden näkemys oli, että ajoaikakokeilu toi joustavuutta arkipyhäviikoille, ja oli parempi mahdollisuus pysyä ajoaikataulussa. Pidentetty ajoaika auttaa varsinkin häiriötilanteissa (esimerkiksi hankalat keliolosuhteet, kalustorikko tai kuljettajan sairastuminen).